

INNO

KYLÄ

Yritykset yhteiskehittämisen
kumppaneina –kysely
Tuloksia lyhyesti

31.3.2022

Teemana: Kansallisen yhteiskehittämisen malli – yritykset yhteiskehittämisen kumppaneina

Kysely auki 10.-24.3.2022. Vastauksia saatiin määräaikaan mennessä 11 kpl
Tuloksia hyödynnetään Kansallisen yhteiskehittämisen mallin työstämisessä ja Innovaatio- ja strategiaverkoston tapaamisen (6.4.2022) valmistelussa

NOSTOJA

Haasteet: Ei yhteistä näkemystä tavoitteista tai ne ovat epäselvät, käytäntöjä ei jaeta ja oteta käyttöön. Halutaan "valmiita malleja", jolloin ei ymmärretä kehittämisen ulkoistuksen mahdottomuutta.

Mahdollisuudet: Yrityksillä on useinkin parhaat innovaatiot ja ideoita käytettävyyden lisäämiseksi, sote-toimijoilla taas toimintaympäristön tarpeiden tuntemus ja parhaimmillaan tieto siitä, mihin pitää integroida.

Kumppanuudet Asiakkaat, järjestöt, henkilöstö, tutkimuslaitokset. . Todellinen yhteiskehittäminen on yhdessä suunnittelua, toteuttamista, arviointia ja uuden suunnitelman toteuttamista.

Toiveet: Ulkopuolinen hyvä ryhmäilmioitä ymmärtävä alustaja tai fasilitaattori, jolla kuitenkin riittävä substanssiosaaminen. Livinglab -tyyppinen yhteistoiminta, jossa sote sitoutuu olemaan "testialustana" tuotteille tai palveluille yhteisesti sovitulla kehittämisen malleilla ja vastuilla

Onnistumiset: Tietyn asiakasryhmän kipupisteiden ymmärtäminen ja huomiointi on tuottanut hyviä käytäntöjä ja hoitopolkuja. Innovatiiviset työntekijät tuovat mahtavan panoksen. Ketään ei pitäisi ottaa väkisin mukaan yhteiskehittämiseen.

Haasteet: millaisia haasteita yhteiskehittämisessä kokemustesi perusteella yleisimmin kohdataan? 1/2

- Yhteinen aika, yhteisen ”kielen” puuttuminen ja yhteinen näkemys tavoitteista ja kehittämisen tarpeesta. Eri ammattilaisten näkemuserot alan johtamisesta, todellisuudesta ja kehityssuunnista
- Erilaisten toimijoiden vuoropuhelu ja toisen toimijan osaamisen tunnistamisen puute
- Eri toimiala (julkinen sektori) katsoo asioita kapea-alaisesti ja oman toimialan näkökulmasta.
- Asiakaslähtöisyys ei ole riittävästi juurtunut julkisella puolella toiminnan ytimeen
- Kokonaisuuden hahmottamisen kykyä ei vaan tahdo olla aina riittävästi, rakenteelliset siilot ja sektorit estävät yhteiskehittämisen monessa tilanteessa
- Puolustus kannalla olo, pelot ja vallan olemassaolo
- Hyviä käytäntöjä ei jaeta tai oteta yhteiseen käyttöön, kun pelätään oman selustan menettämistä, mikä johtaa mm. tiedon panttaamiseen ja ns. kuppikuntien rakentumiseen.
- Erillisrahoituksilla tehty projektityö ei resursoinniltaan ja ajatuksiltaan nivoudu helposti perustyön kehittämiseen

Haasteita 2/2

- Haaste on pienten toimijoiden ja heidän tarpeittensa, kokemustensa mukaan saaminen yhteiskehittämiseen-> Tästä seurauksena kehittämisen tulos on enemmän tai vähemmän käyttökelpoinen valmistuttuaan.
- Ei aina tiedä kelle ammattiryhmille kehitysriihet on kohdennettu
- Ennakkoluulot, muutosvastarinta (pelko oman työtehtävän säilymisestä) ja työn sisällön yhdyspintojen muokkaaminen
- Tavoitteet tai kohderyhmä ovat epäselvät eli fokuointi ei ole riittävän tarkka, jolloin kehittäminen jää yleiseksi keskusteluksi. Vastuutahot epäselvät tai vastuuta ei haluta/ pystytty ottamaan
- Halutaan "valmiita malleja", jolloin ei ymmärretä kehittämisen ulkoistuksen mahdottomuutta.
- Kannattaa huomioida useita näkökulmia kehittämisessä hyvinvointialue/järjestäjä, työntekijä ja asiakas.
- So ja te: n monialainen kehittäminen takeltelee vielä, eikä yhteisiä merkityksiä ole. Pitää määritellä ja keskustella riittävästi, jotta ymmärrys on varmasti yhteinen. Toisten ammattiryhmien tai sektoreiden työtä ei välttämättä tunneta, eikä aina arvosteta.

Mahdollisuudet: Millaisia mahdollisuuksia yhteiskehittäminen avaa yrityksille?

- Yhtenäiset sisällöt ja käytännöt palveluissa sekä hyvien käytäntöjen levittäminen
- Siilojen ja muurien kaatuessa ja rikkoutuessa integraatiolle ja asiakaslähtöisyydelle tulee tilaa, jonka jälkeen yhteiskehittämisen areena avautuu. Tähän tarvitaan ajattelutavan laajentamista ja moninäkökulmaisuuutta. Näitä asioita parhaimmillaan yritykseen tulee muutoksen myötä lisää.
- Yrityksillä on useinkin parhaat innovaatiot ja ideoita käytettävyyden lisäämiseksi, sotetoimijoilla taas toimintaympäristön tarpeiden tuntemus ja parhaimmillaan tieto siitä, mihin pitää integroida. Yrityksillä ei ole tietoa miten laite tms. parhaimmin kytkeytyy muuhun toimintaan
- Parhaimmillaan vertaiskehittämisen verkosto on idea-aitta ja voimavara, jolta opitaan ja jolle annetaan
- Joskus pelkästään se, että ns. neutraali taho kokoaa ryhmän työtä ja fasilitoi kehittämisprosessia helpottaa työskentelyä, jossa on pelissä useamman toimijan tulevaisuuteen vaikuttavat palvelut. Kehittämisen lisäksi voidaan tuottaa hyvinvointialueille tukimateriaalia ja esim. auttaa viestinnässä.

Kumppanuudet: Mitkä sidosryhmät ovat yritysten kannalta tärkeimmät yhteistyökumppanit soten yhteiskehittämisessä? Kerro miksi?

- Asiakkaat, järjestöt, henkilöstö, tutkimuslaitokset. Näissä vallitseva tietotaito pitää saada loistamaan ja ääni pitää aidosti kuulla parempia palveluja rakennettaessa.
- Kumppanuudet tulee nähdä uusin silmin. En lähtisi enää puhumaan yrityksestä ja sotesta erillisinä instituutioina, vaikka ne niitä ovatkin. Todellinen yhteiskehittäminen on yhdessä suunnittelua, toteuttamista, arviointia ja uuden suunnitelman toteuttamista
- Alueiden johto ja päätöksentekijät. Hankintojen tekijät. Hankinnat tulee tehdä siten, että alalla toimivat pääsevät tasavertaisesti mukaan kilpailuun.
- Sote-työntekijät käytännön arjesta - Hyvinvointialueen strateginen johto ja aluevaltuutetut - Keskijohdon esimiehet - Hyvinvointialuetasoiset hankkeet ja niiden työntekijät Perustelu: Ilman johdon tukea kehittämisen implementointi jää vajaaksi, ilman työntekijöitä kehittäminen on turhaa ja ilman yhteisiä strategisia linjauksia, poliittista tahtoa ja vuoropuhelua intressit voivat olla ristiriitaisia etenkin monialaisessa kehitystyössä
- Projektikonsultit ja koordinaattorit nyt suuressa roolissa sote-uudistuksessa, he edistävät muutoksen vaiheittaista kehittämistyötä ja heillä langat käsissä ja näkyvyys yhdyspintoihin muussa kehittämisessä

Toiveet: Kuinka yritysten olisi helpompi onnistua soten yhteiskehittämisessä ja innovaatiotoiminnassa?

- Ulkopuolinen hyvä ryhmäilmiötä ymmärtävä alustaja tai fasilitaattori, jolla kuitenkin riittävä substanssiosaaminen.
- Miksi ei voida puhua jo suoraan yrityksen ja soten yhteiskehittämisestä? Yhteiskehittämistä ja innovaatiotoimintaa tulee tehdä yhdessä. Nyt tämä kysymyksenasettelu tuo esiin sen, että sote on subjekti ja yritykset ovat objekteja. Mitä jos ne olisivatkin yhdessä subjekteja?
- Toimivat ekosysteemit olisi luotava ja politikointi taustalta poistettava.
- Pienetkin toimijat saadaan mukaan, kunhan pieni korvaus "menetetyistä asiakastuloista" pystytään heille korvaamaan.
- Nykyinen kehitys kun pohjautuu kk-palkkaa nauttivien kehittäjien panokseen. Palvelu- tai kehitysetelit voisi olla tähän ratkaisu?
- LivingLab-tyyppinen yhteistoiminta, jossa sote sitoutuu olemaan "testialustana" tuotteille tai palveluille yhteisesti sovituilla kehittämisessä malleilla ja vastuilla. Jos sote-toimija ei "saa/ hyödy" mitään, yhteiskehittämistä on haasteellista perustella tai löytää siihen aikaa jo muutoinkin kiireisestä arjesta.
- Pitäisi pystyä yhdistämään määrällistä dataa, tietoa resursseista ja reunaehdoista laadulliseen asiakas- ja työntekijäymmärrykseen, kumpikaan ei yksinään tuota parasta tulosta.

Onnistumiset: Kuvaa käytännön esimerkki/esimerkkejä - kuinka yrityksiä osallistavassa yhteiskehittämisessä on onnistuttu?

- Esimerkiksi yksityiset palveluasumisen palvelut mielenterveyspalveluiden tukena. Yhteistyöllä saadaan aikaan asiakkaan kuntoutuminen, jos yhdessä onnistutaan luomaan hyvät yhteistyön edellytykset ja palveluiden yhteensovittaminen onnistuu.
- Innokylä ja tiedon jakaminen ja hyvien käytäntöjen levittäminen esim. hankkeiden osalta
- Ei yrityksiä tarvitse erikseen osallistaa, ne osallistuvat, kun yhdessä sovitaan, että tehdään yhdessä. Molemmille on tultava win-win tilanne eli satsaisin hyötyyn: miten molemmat hyötyvät yhdessä tekemisestä ja kehittämisestä. Jos toinen yrittää osallistaa toista, on siinä heti valta-asetelma: toinen yrittää vaikuttaa toiseen ns. oman agendan kautta. Mitä jos olisi yhteinen agenda, joka yhdessä sovitaan ja josta molemmat hyötyvät sekä saavat lisäarvoa?
- kansainvälisesti hyviä kokemuksia ainakin Kanadassa, jossa satsattu teknologisen yhteiskehittämisen rahoitukseen
- Yrityksen tuote/ palvelu on jäänyt käyttöön yhteiskehittämisen seurauksena.
- Liian radikaalit muutokset toimintatavoissa esim. Moniammatilliset käytännöt, eivät kaikilta osin ole valmiita tuotantoon, koska organisaatio ei ole vielä ajattelussaan siinä pisteessä, vaikka toimintamallit on luotu.
- Tietyn asiakasryhmän kipupisteiden ymmärtäminen ja huomiointi on tuottanut hyviä käytäntöjä ja hoitopolkuja. Innovatiiviset työntekijät tuovat mahtavan panoksen. Ketään ei pitäisi ottaa väkisin mukaan yhteiskehittämiseen.